

Американські Сили Завдали на Пацифіку Сильні Удари Японським Морським і Летунським Базам - Советські Війська Вже Недалеко Дніпропетровська в Україні

АМЕРИКАНСЬКА ФЛОТА НИЩИТЬ ЯПОНСЬКІ БАЗИ НА ОСТРОВАХ МАРШАЛ І ГІЛБЕРТ

ВАШИНГТОН. — Американська Далеко-східна флота під команду адмірала Честера Німіца, виконала перший могутній наїзд на японські бази, положені на островах Маршал і Гілберт, що лежить між Гавайями та Австралією. Цей несподіваний напад, в якому брали участь флота та літаки, спричинив величезні шкоди японській флотії та прибережним укріпленням. Під час коли літаки бомбардували японські позиції з повітря, американські військові кораблі нищили з гармат японські мілітарні укріплення на суші. Як подає департамент морської армії, американські втрати були надзвичайно малі; ушкоджено два кораблі та бракує 11 літаків, які не вернули до своїх баз. Щодо втрати в людях, то досі ще не стверджено, скільки загинуло, однак й тут, як сподіються, втрати є значно менші в порівнянні з тими, що їх дізнали японці. Цей переможний випадок американської флоти на японські бази на островах Маршал і Гілберт вказує, що американська флота не тільки не втратила свого боевого духа, але ще переходить до офензивних дій.

АМЕРИКА МАТИМЕ СКОРО ПЕРЕВАГУ У ПОВІТРІ
ВАШИНГТОН. — Спеціальний комітет, що досліджує американську військову продукцію, є в стані досягнути та перевернути цей рівень продукції літаків, що її мають зараз Держави Осі. Американські літаки, подає згаданий комітет, будуть перевищувати ворожі не тільки кількістю, але також і якістю. Подаючи про величезний поступ вперед, комітет стверджує, що план президента Рузвельта — випродувати 60,000 літаків цього, а 125,000 наступного року, — є цілком конкретним та дасться зреалізувати в цілості.

ОСТАТОЧНИЙ ОСЯГ ПАН-АМЕРИКАНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВАШИНГТОН. — Департамент стейту оголосив остаточні осяги пан-американської конференції в Ріо-де-Жанейро, що закінчилася минулого тижня з повним успіхом для держав західної півкулі, як і теж для цілого демократичного табору. В короткому, осяги конференції зводяться до таких постанов: дипломатичне, фінансове й торговельне зрівняння всіх американських держав з Державами Осі; економічна мобілізація американських республік для воєнних і післявоєнних цілей; включення і встановлення міжнародної стабілізаційної валюти; вичищення цілої західної півкулі від шпигунів та п'яти-колоніальних тоталітарних держав та співпраця всіх американських держав в справі цензури проти Держав Осі; вкінці уніфікація всіх оборонних зусиль через пропонування негайне скликання морської та мілітарної комісії до Вашингтону, зложеної з представників 21 республік.

РІОС ВИБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТОМ ЧІЛЕ
САНТІАГО (Чіле). — Справа проти-тоталітарного табору віднесла велику перемогу в Чіле, коли в останніх президентських виборах дістав значну перевагу Хуан Антоніо Ріос, кандидат „народного фронту“, демократичних, радикальних і комуністичних елементів. Його противник і дотепершній президент, ген. Карлос Ібанез, якого зачисляли до тих, що симпатизували з тоталітарними державами, втратив кермо чилійської республіки. Як відомо, під час пан-американської конференції в Ріо-де-Жанейро, Чіле з Аргентиною заняло було дещо відмінне становище від прочих американських держав. На ділі з усіх американських республік лиш ці дві останні далі вдержували дипломатичні зносини з Німеччиною, Італією та Японією.

ДОМАГАЮТЬСЯ ОЩАДЖУВАННЯ ПАПЕРУ
ВАШИНГТОН. — Конгресмен Роберт Ф. Джонс, республіканець з Огайо, висловив домагання на адресу Льюїса Гендерсона, координатора цін, щоб уряд ощаджував папір та тим дав примір цілому народові. Твердячи, що уряд тратить \$27,500,000 річно на інформаційні та пропагандистські цілі, Джонс заявив, що велика частина цієї пропаганди, друкованої на тонах паперу, йде до коша без ужитку. Тому говорив він, уряд повинен завести певні міри щадження, що евентуально може стати прикладом для цілого краю.

УРУГВАЙ ХОЧЕ ДОПОМАГАТИ СОВЕТСЬКИМ РОСІ
МОНТЕВІДЕО (Уругвай). — Альберто Гуані, міністер за-граничних справ, заявив на пресовій конференції, що Уругвай є схильний визнати Советський Союз як не-воюючу державу та дати дозвіл на відъ советським кораблям, якщо зайшла на це потреба. Він рівнож заявив, що пропозиції деяких конгресменів, щоб відновити давно зірвані дипломатичні зносини з СССР, не були ще розглядані.

З усіх сторін краю і світа, від короно-них голів і найвищих достойників, від генера-лів і вояків, як і від мільонів звичайних грома-дян поплили до Білого Дому побажання з на-годи 60-ліття Президента Френкліна Д. Рузвельта.

НЕЗВИЧАЙНИЙ УСПІХ „ЗАПОРОЖЦЯ ЗА ДУНАЄМ“ В НЬО ЙОРКУ

Коли в наших обставинах на виставу прибуде стільки люда, що в великій галі прямо рушитись не можна; коли тих людей буде понад дві тисячі; і коли таке станеться з нагоди вистави старого „Запорожця за Дунаєм“, як це було в Нью Йорку, дня 1. лютого 1942. в Веб-стер Гол — то таки треба признати, що на таке явище вплинули не тільки мелодійність та побутовість „Запорожця“, але в першу чергу знамениті артистичні сили, що цілковито від-повіли сподіванням і дали таку виставу, яка викликала буквально у всіх повне задоволення і признання. Коби тільки не натовп людей, що був не раз перешкодою для артистів і тих, що хотіли ловити кожний звук і кожне слово... Про все те, як воно було, подасть окреме критичне, фахове звітлення. Тому обмежимося тільки до того, що скажемо, що пані Марія Сокол як Одарка, а п. Ст. Козакевич як Карась віддали свої ролі в незвичайно культурно-артистичний спосіб. Голоси їх звучали знаменито, як і знаменито вони грали. Дуже доброю Оксаною була пані Ольга Ленкова. Те саме можна сказати про п. М. Шандровського як су-лтан. А як пані М. Мельник і Д. Тулин, себто Андрій і турецький старшина, достосовувались до попередніх, так, що цілість, разом з хором, як і оркестром, вийшла дуже добре. Усім артистам, як і п. Антонов, Рудницькому, артистично-музикальному провідникови вистави і Українській Оперовій Компанії, що виставила „Запорожця“, справила публіка гарячу овацію.

ГАРМАТИ КОРЕГІДОРУ НИЩАТЬ ЯПОНСЬКУ ФЛОТИЛІЮ

ВАШИНГТОН. — Департамент війни подає, що далекосяглі американські гармати, у-міщені в твердині Корегідор, розбили згромаджені японські кораблі та барки, що готовили-ся правдоподібно до нападу на саму твердиню. Рівночасно з тим воєнні комунікати пода-ють, що американсько-фліппінські війська під команду ген. МекАртура, відбили кілька-кратні напади японців на півострові Батаан. Ці успіхи американської зброї знівечили, бо-дай часово, дальші пляни японського наїздника для захоплення Корегідорської твердині та півострова Батаан.

ПОВСТАННЯ НА КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ

ЛОНДОН. — Асошієтед Прес доносить з Лондону, що представник Карпатської України в чехословацькій державній раді в Лондоні, п. Цебер, заявив, що на Карпатській Україні існує велике повстання. Десять тисяч карпатських українців підняло повстання проти мадярів і зводять з ними криваві бої. Біля міста Туски повстанці напали на мадярів, вбили 30 во-яків і висадили в повітря військові магазини. Те саме вони зробили біля міста Керчин.

СІНГАПУР ВІДБИВАЄ ОБЛОГУ
СІНГАПУР. — Перший раз заговорили гармати сінгапур-ської твердині. І то не з боку моря, але з боку суші, чого бу-дівничі цієї твердині найменше сподівались. Вони не припу-скали, що японцям вдасться продертись через 500 миль, зда-валось непрохідних нетрів і атакувати сінгапурську базу з боку суші. Але острів, на якому побудована сінгапурська база і твердиня таки є відділений від суходолу проливом, широким пересічно на одну милю. Це творитьте тепер головну британську оборону. Все британське військо тепер відтягнене з малайського суходолу. Бритійці також зірвали динамітом одиницький довгий міст, що сполучував суходіл з островом. В останніх часах Бритійці поспішали багато гармат зберегти в напрямку суходолу. В базі Сінгапур значайно перебуває 700,000 місцевого населення. Внаслідок війни те число му-сіло значно зрости. Командант сінгапурської задоги, генерал Персівал, видав заклик до населення, кажучи, що Сінгапур мусятьте захищати ріжні воєнні удари, подібно до інших міст автронутих війною. Але коли інші міста віддаються, відержать і Сінгапур. Японські джерела розпускають вістки, що Сінгапур вже так немов би впав, бо водопроводи до нього ведуть з суходолу, а суходіл є в руках японців і ті відтягли доплив води. В Сінгапурі, однак, є власні збірники солодкої води.

ГІТЛЕР ПОГРОЖУЄ СОВЕТАМ
БЕРН. — Мілітарні знавці застановляються над тим, на скільки правди міститься в погрозах Гітлера на адресу Сове-тів. Минулого тижня Гітлер виголосив промову, в якій за-явив, що німці на советським фронті мусять дещо відступити, але, примуною цього не є советський вояк, тільки зима. Як прийде весна, говорив Гітлер, то німецька необхідна армія знов вдарить в Совети і знов віднесе блискучі перемоги. Знавці над тим застановляються, бо ще ніколи такого не бу-вало, щоб вожд якоїсь армії наперед зраджував свої пляни та говорив, що ось він у тім часі зачне офензиву. Таке пераз заповідали політики, але Гітлер тепер не так політик, як вожд німецької армії. В згаданій промові Гітлер також гово-рив, що тепер не обіщю німцями вигри в біжучім році. Коли кійна закінчиться, він не знає. Запевняв лише, що вона для німців скінчиться переможою.

СОВЕТСЬКА ПРОДУКЦІЯ ЗРОСТАЄ
ЛОНДОН. — Не звертаючи уваги на окупацію важних со-ветських промислових центрів з боку німців, видайність со-ветського промислу, зокрема воєнного, зростає на 40% в по-зівданні до видайності з 1940. Совети вже здавна побудува-ли зародки воєнного промислу в Уралі. Внаслідок війни вони той промисл поспішно розбудували, переводячи до нього важні машини, а то й цілі фабрики з західних околиць.

СМЕРТЬ НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛА
ЛОНДОН. — Ще один генерал вмер наглою смертю. Ним є ген. Ганс Гофман, державний секретар Баварії. Як по-давали німецькі кола через радіо, він умер на удар серця. Гітлер зарядив державний похорон для нього, разом з усіма приналежними йому почесностями.

ГАРАКІРІ ЯПОНСЬКОГО ГЕНЕРАЛА
ЧУНКІНГ. — Китайські кола говорять, що японський генерал Коречіка Анані, який командував військами біля Чангши, поповнив самогубство. Той генерал потерпів страш-ну невдачу біля Чангши. Його армія була цілковито розгром-лена й залишила на полі бою біля 60,000 трупів. Після того цей генерал не міг перенести цієї „нечести“ і поповнив гара-кірі.

КВІСЛІНГ ПРЕМ'ЄРОМ
ОСЛО. — При німецькій підмозі Відікунд Квіслінг став норвежським прем'єром. Церемонія впровадження Квіслінга на прем'єрську посаду Норвегії відбулась в одній твердині, де стаціонує німецький полк і під стінами якого німці пераз виконували засуд смерти на норвежських патріотах. Німці сподіються тепер з тим Квіслінгом заключити мир.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

„Пожиточний День“

До голосів з краю і цілого світа, що виявляли свої радісні почування, що наш президент, Френклін Д. Рузвельт, маючи 60 років життя, далі повний сили, енергії й віри в перемогу людськості над темними і брутальними силами — долучився, очевидно, теж голос американців українського походження, а далі — долучилися ще й почування цілого українського народу, що був і далі є нещасною жертвою насильства.

Та якже глядять сам Президент на свої уродини? Отже він заявив, що тепер не час на забави і радість з нагоди таких подій як уродини. Але тому, що радість і забави, зв'язані з його 60-літніми уродинами, є чимсь іншим ніж звичайною забавою, він радіє з гуманітарних почувань, виявлених у той день, у якому навіть в ті часи воєнної грози, ми пам'ятали за малих і нещасних дітей, за тих, що в першій весні життя стали каліками. Ось тому, а не задля чого іншого, вважає Президент день своїх 60-літніх уродин „пожиточним днем“. У той день американське громадянство так щедро відгукувалось „даймами“ на допомогу боротьбі з дитячим параліжем, що вже є запевнена допомога в лікуванні дітей тих батьків, що пішли чи підуть до армії. А далі запевнено теж і стейтові комітети, що займаються боротьбою з дитячим параліжем, щоб не журились цього року фондами. Що більше, звідси поширилась допомога на боротьбу з цєю хворобою теж і на краї Латинської Америки. І то теж у зв'язку з уродинами Президента.

Маючи те все на увазі, треба признати, що вже з цього одного боку уродини Президента — є пожиточним днем не тільки для нашого краю, але й для інших, де уже свідомо зв'язують ім'я Рузвельта з гуманністю.

Та це, що сталося чи діється з уродинами Президента, є, на нашу думку, тільки символом, який вказує на далеку вищу й важливішу цілі, до яких Президент прямує. Знову виразом розуміння тих цілей з боку загалу є ті побажання, що їх дівав Президент з фронту, від американських воєнків, що стоять в джунглях, на Філіппінах, в обличчю смерті і звідтам засилають побажання і молитви, щоб Бог дав Президентови здоров'я і сили. Ось ті голоси є ще важливіші від тих, що їх надіслали короновані голови і високі достойники, бо це голоси тих, що дійсно заважують на тому, чи край віднесе перемогу над ворогами, а тим самим, чи Президент зможе потім завести в світі той „новий лад“, що зробить кінець диктатурам і насильству. Усе те відчувають тепер навіть і ті, що завзято поборювали Президента і його політику. Навіть вони пишуть тепер з нагоди 60-літніх уродин Президента, що треба дякувати Божому Провидінню, що маємо нині в Білому Домі таку людину, якою є — Френклін Д. Рузвельт. Коли такі пишуть політичні противники, то хіба більшого признання Президент уже дістати не може. Крім цього такі заяви це великий здобуток, бо це означає — єдність, об'єднання усіх під одним проводом для здійснення спільної й великої цілі.

Війна Америки за Волю Всіх Народів

(Для „Свободи“).

Підчас першої великої війни в Америці — підчас революції від 1775 до 1783 р. — американці боролися за своє власне визволення, щоб самі в своїй країні могли жити по демократичному як власні господарі. Підчас другої же більшої війни в Америці, від 1861 до 1865 р., американці билися самі між собою за те, щоб позбутися тих причин, які внутрі роздівляли Злучені Держави як державу, як і за те, щоб всі американці, чорні чи білі, могли жити поруч як рівні й однакові громадяни. Знову в році 1914-тім почалася третя велика війна, якої друга половина почалася у вересні 1939 року, і то не на американським суходолі, а яка повинна допровадити людство до цілковитого визволення від поневолення, диктатури й тиранії. У першій частині Світової Війни допомога Злучених Держав була тільки заважкою, що війна на полі битви випала в користь Аліантів, противників Німеччини. Та, на жаль, не заключено миру у Версаю на підставі 14-тих мирових точок американського президента Вільсона, але головню на підставі упереджень французького прем'єра й міністра війни Клемансо. Не перебудовано Європу згідно з планом демократичного американського президента, але згідно з традиційними ворожнечами держав і народів Європи. І власне тому, що Америці не вдалося з голосом свого президента, Вільсона виграти теж і на мирових нарадах у Версаю, Європа 20 літ пізніше знову скотилася у пропасть війни.

Тож в дійсності Світова Війна, що почалася в 1914 р., і надалі продовжується. І надалі Злучені Держави беруть у ній участь. Тому саме повинні тепер всі американці пам'ятати, що цей раз сила Америки повинна вирішити війну не тільки на полі битви, але й на полі замирення світу по війні. Як найбільша, чисто демократична сила світу, Америка повинна запровадити цілу свою народно-державну силу до виграння війни не тільки на полі битви, але й на полі замирення та перебудови світу по війні. (Та коли тепер говоримо про Америку, то не забуваймо, що маємо на думці Злучені Держави на чолі всіх держав і країн Північної й Південної Америки, бо, прийшло до одноцілості в думках, плянах і намірах між всіма американськими державами на нарадах у Ріо де Жанейро. Ще скорше прийшло до такої одноцілості в думках і плянах щодо війни між Злученими Державами та Канадою і Великою Британією).

У цій найбільшій війні світу, в якій Німеччина стремить до запанування над цілим світом, над всіма державами й народами, Америка повинна стремити не тільки до повздержання Німеччини та її союзників від поневолення світу й всіх народів, але й до визволення цілого світу від поневолення. Треба бодай тепер пам'ятати за дух змісту мирової програми президента Вільсона і за головну засаду взяти Атлантичний Чартер Рузвельта й Чорчилла, щоб таким робом зовсім по демократичному перебудувати світ по війні, так, щоб кожний народ мав рівні права головно щодо культурного й економічного розвитку. **Бож коли світ по війні не переміниться у Злучені Народи Світу, щоб кожний народ міг культурно й економічно розвиватися на рівних правах, то напевно й теперішня війна буде тільки другою частиною Світової Війни.** Сбто: треба буде сподіватися й третьої частини...

Коли по війні світ знову переміниться в окремі великі короби, які називаємо державами, а в кожній коробці будуть і пануючі й поневолені народи, як це досі було, то спокондовго не буде, хочби і які ті коробки сильні були... У державі Злучених Народів Світу повинні мати однакові права для культурного й економічного розвитку не тільки всі американські держави, не тільки всі країни Британської Імперії, але й всі народи Азії, Європи і навіть Африки. Як громадяни Злучених Народів Світу, всі люди малиб однакові громадянські права. Поляки не малиб причини нарікати, що німець має більші права. Українець не нарікав би, що більші права від нього має поляк або росіянин. Навіть бретонець, баск чи албанець не малиб причини казати, що не можуть свободи культурно й економічно розвиватись. І те саме відноситься до жидів і взагалі до всіх народів світу. **От за такий великий ідеал боротись, прибулоб кожному з нас кандійшів та американців вдвоє захвату та охоти!**

О. Івах,
Вінніпег, Ман.

Простір, який обіймають національні парки в Злучених Державах виносить більше як 8,000,000 акрів.

Середньо-Європейська Федерація і Польське Становище

Слово „Федерація“ не сходинь до сторін аліантської преси. Чуті його чимало серед аліантських союзників в Лондоні, набирає воно чимраз більше права громадянства також і серед американської суспільності. Іде тут, очевидно, про федерацію майбутньої Європи в протиставленню Гітлерівському „новому ладові“, опертованому на поневоленні та гнобленні європейських народів „панівною“ Німеччиною.

При кінці минулої світової війни змагалися дві ідеї за те, який лад запанує в Європі: перша, це ідея націоналістична, цебто принцип самовизначення народів, а друга, це загальносвітова концепція Ліги Націй. Від Версаю аж до Міхену тріумфувала перша концепція. Коли з одної сторони її приміняли деякі народи тільки для своїх егоїстичних цілей, імперіалістичних цілей, то з другої сторони інші народи (Україна) впади жертвою цієї концепції. Ліга Націй, маючи добрі заміри, але хиткі основи, не змогла виконати свого завдання. І тому прийшла катастрофа 1939 року.

Яка буде судьба Європи, коли переможемо в цій війні вийдуть Держави Осі, легко догадатись. „Новий лад“ в окупованих тепер німцями країнах може бути зразком цього, що чекає Європу з рук Гітлерових „над-людей“. Та яку організацію прибере Європа при умові перемоги Аліантів? Такі рішальні державні мужи як Рузвельт і Чорчилл говорять тепер менше про повзденні орядки, а більше про це, як цю війну виграти. Та це не означає, що вони не думають про це, як забезпечити стабільний мир в світі. Атлантичний Чартер дає загальні напрямні тої політики, яку поведуть вони по закінченні цієї війни. Та не звважаючи на те, є затрівожені своєю долею менші європейські народи, а головню ці, що тепер стогнуть в німеческому ярмі. Це передівсім ціла Середня та Східна Європа, яка включає австрійців, чехів, словаків, поляків, українців, балтійські народи, відтак мадярів, румунів й балканські народи. Всі ці народи знають, що по поваленні німеческого окупанта вони стоять в обличчю другої тоталітарної загрози — комуністично-єврейської. Цього ніхто навіть не осперіює, хоч офіційно Сталін є союзником з демократичними державами. Для нас особливо цікаві ті голоси, що виходять з польського боку.

Часто на сторінках польської преси в Лондоні та в Америці подибуємо багато про цю середньо-європейську федерацію. Замітне те, що поляки, обговорюючи ці справи, коли мова про їхнє відношення до чехів й інших народів, то вони говорять доволі отверто. Зате невизнаю, коли іде про українців та білорусинів. Від отвертого ставлення цієї справи здержує поляків з одного боку страх перед Сталіном, що то тепер претендує на опіку над українським народом, але також, як нам здається, їхня нещирість у загальному, коли ходять про українську справу. З цього боку свого роду „ухил“ становить стаття, поміщена в ньюйорській польській газеті „Нови Свят“ (неділя, 25 січня 1942 р.), в якій якийсь Г. Б. пише про згадану вище федерацію не так, як ми звикли читати по польських газетах. Пише п. Г. Б., що вправді між аліантськими урядами в Лондоні йдуть переговори в справі федерації, але цього ще замало. Бо тільки поляки, чехи й серби мають свої уряди в Лондоні, а решта — ні. Він пише:

„Щоб така федерація була сильною, вона повинна обіймати також мадярів, румунів, литовців, лотвишів, естонців, а може навіть українців і білорусів. Ці народи не мають своїх урядів на вільній британській землі. На чолі декотрих з них стоять уряди, що є залежні від німців.“

„Але всі ці народи мають свої еміграції. Мають їх перемістити в Америці. Знаємо, що підвалини чехословацької республіки повстали в Америці. І нині маємо подібні явища. Творяться комітети польсько-єврейської співпраці в різних містах Америки... Організуються різні імпрези, покищо культурні та товариські, в яких беруть участь поляки, чехи, югослав'яни, румуни, а навіть українці.“

Ми нарочно наводимо цей польський голос, щоб вказати, що вже є деякі між поляками, що починають розуміти, що справа замирення Східної й Середньої Європи не може бути розумно поладжена без України і українців. Що більше, поляки, краще ніж хто інший, повинні знати, що сильна Україна буде бар'єрою, яка охоронятиме Польщу від загрози московського імперіалізму, подібно як Польща, Румунія, Мадярищина та балтійські народи можуть бути подібним муром, який здержува-

тиме німецький „Дранг нах Остен“ в напрямі України.

Та покищо, цей польський голос є вимірковим. Бо, наприклад, Ігнац Матушевський, польський міністер, на сторінках такої того самого „Нового Святу“ співає уже іншої. Він виразно пише, що Польща мусть мати границі з 1939 р., цебто Західно-Українські й Західно-Білоруські. Землі. Про це недвозначно говорять теж речники польського уряду в Лондоні. З їхніх заяв видно, що майбутня Польща розвине свої територіальні амбіції до великих розмірів.

Цю тему порушив також англійець Джон Еванс в книжці „Найшестий „новий лад“ в Польщі“ (Jon Evans: „The Nazi New Order“ in Poland). Адам Прагер, б. польський посол до Союму, в рецензії на цю книжку в „Фрі Юрон“ (2. січня, 1942 р.) закидає йому „нещирість“ в характеристиці польської політики в Сх. Галичині та опрокидає твердження автора, начеб існували такі групи польських фашистів — імперіалістів, які хотілиб будувати польську імперію коштом Советської Росії (України). Правда, п. Еванс опрокидає ці польські затії не з точних українських інтересів, але советських, проте його твердження не менш важні, коли ходять про те, яке є дійсне становище поляків до проектованої федерації.

Очевидно, що всюди тепер обговорювана справа федерації є важна і обходить всі народи. Вона обходить теж і народи: український і польський. Вони собі сусідами! Колиж тепер цю справу порушують теж і урядові польські кола, то вони мусять своїм поступованням вказувати, що Польща не тільки бореться проти брутального німецького поневолення, але що вона теж не задумує поневолювати більше й українського народу. Що більше, Америка дає всебічну поміч польському урядові й обіцяє поміч відновити польську державу. Але Америка гідиться теж і всяким поневоленням. І тому не дасть згоди на ті насильства, що були запроваджені в Європі по першій світовій війні.

Український народ, що так дорого оплачує цю війну, викликано несприятливими диктатурами, бажає своєї волі та державної незалежності. Не годився він з кривавим режимом Сталіна, як і не годився з шовіністичною політикою поляків і румунів на українських землях. Він теж напевно не прийме „нового ладу“ Гітлера.

Перша практика з реорганізацією Європи в Версаю показала, що не так легко погодити 500 мільйонів європейських народів. Тепер приходить черга на другу спробу, яка передбачує велику федерацію народів. Таку спробу можна тільки попитати.

Поляки, назагал, є за таку ідею, бо перш за все, серед таких воєнничих сусідів як німці, самим полякам буде тяжко встоятись. Та буде інакше, коли сусідом демократичної Польщі буде сильна демократична Україна. Ось тому польські голоси щодо проектованої центрально-європейської федерації з участю в ній українців треба попитати. Тільки, щоб польський лондонський уряд перестав уже раз їздити на старому, улюбленому „монарховому“ конику... Сама тверда логіка життя, а надіве сам інтерес, диктують полякам необхідність зміни їхньої політики відносно українців. І той буде між ними великим і розумним політиком, хто матиме відвагу ту основну зміну негайно перевести.

ВПСИТЕ СВОХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ЇХ БУДУЧИНУ.

НА СЕЛІ

Повість

(44) М. ШКОЛИЧЕНКА

Гнат взявся за віжки і ньюкнув. Коні смикнули разів три і аж тоді рушили сани, їх так уже замело снігом, що ледви можна було зірвати з місця. Коні пішли. Снігу за ніч понакидало так уже багато, що коні бродили по самі коліна і ледви везли. Проїхавши хвилину з десятком, Мисак звелів припинити коней і знову хотів подивитись на годинник. На цей раз Гнат поспував більшу половину усіх своїх сірників, але нічого не виходило, вони були сирі і тільки розмазувались та куріли. Сяк-так умудрився Мисак доглянутись, що було уже пів до п'ятої години ранку.

— Скоро почне світити, — завважив Мисак і почав закутуватись, бо не вважаючи на добрий кожух, шапку та па-

лучі, він почував, що все мерзне більше тай більше. З початку мерзали плечі, коліна, а тепер чувся холод в усьому тілі.

— Тобі, Гнате, холодно? — запитав Мисак.

— Холодно, пане!

— Холодно й мені.

— Можеб нам потопати по снігу трохи?

— А сірники у тебе всі вийшли?

— Ні, є, та тільки вони дуже сирі.

— Дистань, та спробуємо розкасти вогонь.

Гнат дістав сірники, повстав з саней, розгребли ногою сніг, постягали з саней солому і почали вдвох потирати сірники. Попсували чимало сірників, але нічого не виходило, та сірники не займались.

Мисак взяв з пачкою усі сір-

ники, що зоставались ще і почав їх терти всі разом. Сірники загорілись, а незабаром зачорвоніло і багаття. Солому палили не всю, а підкладали по віхтину і грілися. Соломи на саних було так багато, що Мисак і Гнат обидва нагрілись дуже добре, хоча соломі спалили не більше, як половину. Тепер вони підкладали по маленькому віхтику, аби тільки не переводивсь вогонь.

— Пройди, Гнате, та подивися, чи покривала з коней не позносилась? — заговорив Мисак.

Гнат пішов до коней.

— Де вам не позносилась, — у буланого одним тільки ріжком держиться, — розказував Гнат, поправляючи покривала.

Коні стояли, труслились і позирали інколи скося на вогонь.

— Померзли, мой голубчик, — примовляв Гнат ласкавим голосом, накриваючи коней, а Мисак підкладав соломі і піддував іноді.

Яким би ділом людина не занялася, а за роботою час минає хутчий, ніж без жадного діла, — так і з нашими подо-

рожніми: вони незабаром за примитили, що почало видніти. Разом з світанням почала ушухати й завірюха; потіхшав вітер і можна вже було бачити округ себе значно далі, ніж було поперед. Світло, здавалось, наступало досить скоро і наші подорожні рушили з місця. Проїхавши за вітром з пів години, Гнат угадав місцевість і звернувся до Мисака:

— Так і є, ми заїхали, пане, в сеголинку. І якже воно так вийшло? Це зовсім з другого боку села. Тепер уже я дорогу знайду! — і Гнат жвавіше підгнав нагомлених коней.

— А не далеко від села? — запитав Мисак.

— Де нам далеко? І двох верств не буде!

І справді незабаром супротив них виринули хати, колодязі, а через кілька хвилин вони були вже на вулиці, але відійшли в село зовсім з другого боку.

— Казав я тобі — держи супротив вітру, — завважив Мисак, — а ти запевнив мене, сам відвертався від вітру, от коні і повернули за хвищю.

Як не сумно було у Мисака на душі, а тимчасом шасливий поворот у село не міг не радувати його. Він після того, як погрівся супроти вогню, дріхав усім тілом гірше, ніж до гріття, алеж не вважаючи і на це почував себе в селі значно краще, ніж у полі, і думав тепер, як зробити йому, щоб вийшло краще, а не гірше: чи їхати до Нестеренки і повідомити, в чім діло, чи післати дуги тільки Гната, а самому їхати прямо до дому у Затишок? Розмірковуючи про це, він гукнув:

— Поганій до Нестеренки! Знаєш, де він живе?

— Знаю!

Гнат погнав коней по ріжних вулицях і нарешті спинився біля воріт. Першою вибігла з хати Уляна Іванівна, а за нею матушка і дві баби.

— Господи! І що з вами трапилось? — дивлячись на Мисака трівожно запитала Уляна Іванівна.

— Хвища збила нас з дороги. Цілу ніч перебули у полі!

— глухо і невизнаю відповів Мисак.

— Слава Богу! Хоч вас спа-

сла Цариця небесна, — промовила матушка, — а Нестеренчик бідна, царство їй небесне, з пів години уже, як віддала Богови душу... І вона і дитинка — обое загинули!

Матушка почала плакати, а Уляна Іванівна тимчасом хутко збігла в хату, одяглася, сіла в сани і звеліла Іванови їхати у Затишок.

— Деж є солома ваша? — сідаючи в сани запитала Уляна Іванівна.

— Попалили і грілися, — буркнув Мисак. Він і перемерз дуже і соромно було йому, що не привіз лікаря і жаль колов у серце, що загинула молода, здорова ще людина.

Уляна Іванівна не говорила ні слова. Вона бачила, що і чоловік її і Гнат страшенно перемерзли і їм було не до розмови. Підхавши до свого дому, вона хутко вискочила з саней, гукнула на діда Омеляка, звеліла йому випирати коні і все зробити, що слід, а чоловіка і Гната повела у го-споду.

(Кінець буде).

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдності).

Голова Ради Военної Продукції Нелсон роз'яснює Бюро Оборонної Продукції (ОПМ), а завдання Бюра відносно продукції, купівлі, розподілу, матеріалів, цивільного постачання та розділювання замовлень передає ново створеній організації. В додаток Нелсон створив при ній відділ, який має час від часу подавати свої пляни та поради щодо поліпшення продукції.

Нелсон підкреслив дві головні ріжниця поміж старою та новою організацією: більша влада та більш визначена відповідальність нової в розвитку швидкості продукції. Він казав, що головним завданням організації є повна, всестороння мобілізація воєнних засобів, малих і великих.

Нелсон призначив Ернеста Канцлера для переведення переміни фабрик автомобільної індустрії на воєнне виробництво. Канцлер матиме повне право робити все, що потрібно в тій справі, як казав Нелсон. Він заявив, що призначить ще стільки осіб з подібними правами, скільки буде потрібно.

Воєнний фронт.

Президент Рузвельт сказав на пресовій конференції, що вже створена спільна рада засобів Об'єднаних Держав і спільні команди, та що робитиме значний поступ в посиленні позицій Об'єднаних Держав на південно-західній Пацифіці.

Армія доносить, що військо генерала МекАртура відбило дальші атаки збільшених японських частин на півострові Батаан, завдавши тяжкі втрати ворогові з порівнюване малими своїми втратами. Ціла 14 японська армія разом з іншими відділами дісталася на острові Лузон. Американці затопили один японський кружак та один великий тенкер, 100 миль від Іоло та збили 16 ворожих аеропланів на Філіппінах.

Флот доносить: товарний корабель Бразос затопився при зударі, 120 миль на південний захід.

рас; протягом тижня підводні човни затопили корабель „Ситі оф Атланта“, латвійський товарний корабель „Силтвайра“, тенкері „Коїмбра“ й „Ален Джексон“ та торпедували тенкер „Мелей“. Флот не повідомляє про кількість затоплених або захоплених підводних човнів, але каже, що „деякі з недавніх відвідувачів в наших територіальних водах ніколи не повернуться назад з їх подорожі“. Американська флотія затопила три ворожі торговельні кораблі недалеко затоки Токіо й торпедувала ворожий корабель в 5,000 тон в затоці Бінанга.

Звіт населенню.

Бюро фактів і чисел, що керує інформаційною справою всіх федеральних агенцій для інформації населення про воєнну підготовку, видало брошуру під заголовком „Звіт Населенню“. В ній говориться про оборону та воєнну програму від початку до теперішнього часу. В окремих частинах обговорюється справа контролю цін, контролю чужинців,

военної економіки, виробництва всіх необхідних воєнних річей, цивільної оборони, фінансування війни та всіх інших ділянок державної підготовки.

Автомобілі, троки й гуми.

Рада Военної Продукції (ВІП) наказала спинити всяку продукцію пасажирських авт і легких троків з днем 1-го лютого. Виявляється, що всі військові вимоги можуть бути задоволені з запасів автомобілів, які будуть під рукою на той час та які не можуть бути продані без урядового дозволу. ОПА подає, що не передбачається розподілення за дозволом вжитих авт, ні реквізицію приватних. ОПА дозволяє передачу автомобілів, куплених на виплату по контрактах перед 1. січня та повернення автомобілів в разі унеможливлення контракту. Так само дозволяється священникам купувати нові гуми на автомобілі колеса. ОПА встановило сталі ціни на матеріали, що їх вживається для направи зужитих гум.

Шляхи сполучення.

Між-стейтова Торговельна Комісія дозволила залізницям підвищити оплати проїзду на 10 відсотків. Не будуть підвищені тільки спеціальні оплати проїзду воякам і морякам на відпустці. Дано також дозвіл компанії „Рейвей Експрес Ейджентс“ збільшити оплату на 10 центів від пакунку післаного першою, другою чи третьою класною.

Армія.

Президент сказав, що Об'єднані Держави співпрацюють з Сполученими Державами, аби уможливити перевод до американської воєнної служби тих американців, що записалися до чужинецьких армій ще до війни. Секретар війни Стimson оголосив закінчення планів для створення 6-тої панцирної дивізії та двох додаткових нігерських частин: одної пішої дивізії та одного легетського ескадрону. Нижча палата перевела та відслала до сенату закон про удрілення \$12,500,000,000 на придбання 33,000 нових воєнних аеропланів та зарядження для них.

Флот.

Президент Рузвельт зажадав від Конгресу \$15,960,000,000 для флоту та підписав закон, дозволяючий організування морських корпусів зі спеціально обмеженою службою, складених з ветеранів світової війни та старших мужичин для патрулі та охорони важких фабрик. Флотія повідомляє, що студенти шкіл і каледжів, які ще не мають 20 років, можуть записатися до морських резерв. Їм буде дозволено закінчити біжучий шкільний рік перед вступом до служби.

Цивільна Оборона.

Президент зажадав від Конгресу \$100,000,000 для Бюра Цивільної Оборони (ОСД) на охорону цивільного населення проти летунських нападів. Конгрес ухвалив асигнацію й фармально поклав відпові-

ДЛЯ ПРИСКОРОЕННЯ ОБОРОНИ КРАЮ. — Доналд М. Нелсон (направо), которого президент іменував начальником ради военной продукции. З ним розмовляє Вільям Г. Гарисон, новий директор военной продукции.

дальність за цивільну оборону на ОСД. Федеральне Слідче Бюро (ФБІ) заявило, що буде проводити для поліції спеціальні школи контролювання рухів на вулицях в часі війни в 120 містах стратегічного значіння. Департамент війни подає, що разом з ОСД встановлять ще 6 шкіл для навчання робітників цивільної оборони, як поводитися з хемічною зброєю, приміром з запальними бомбами.

Праця.

Секретарка праці Перкінс доносить, що годинна зарібна платня фабричних робітників зросла на 1.5 відсотків до нової висоти в 78.1 — на 15 відсотків вище від тогож часу минулого року. Пересічні тижневі години (40.3 години) були на 4 відсотки більші від минулого року, а тижневі зарібні (32.81) на 2 відсотке вищі.

Директор праці Гілмен заявив, що скоро відбудуться районні робітничі конференції в Філадельфії, Пітсбургу та в Коломбусі, Огайо аби „вести робітничі організації у воєнну підготовку на їх власній основі“. Урядовці робітничих організацій, представники уряду та представники університетів і каледжів будуть брати участь у конференціях.

Сільське господарство.

Департамент хліборобства подає, що він збільшить закуп яєць аби підтримати риночні ціни нарівні щонайменше на 85 відсотків. Корпорація Товарного Кредиту заявила, що пропонує 100,000,000 бушлів пшениці на продаж, аби допомогти продуцентам скотарських виробів досягти нових вимог продукції. Адміністратор сільсько-господарського ринку Гендерсон подає, що більше як 2,650,000,000 фунтів сільсько-господарських продуктів на суму \$300,000,000 відправлено до Британії згідно з програмою „ленд-ліз“ до дня 1. грудня. Він казав, що війна на Пацифіку не змінила основної програми сільсько-господарського виробництва. „Ми продовжуємо великі закупки аби мати до розпоряджіння запаси необхідних продуктів для Британії та Росії“.

ЩЕ ОДИН ДОКАЗ НА ТЕ, ЯК ПОТРІБНОЮ Є „ІСТОРІЯ УКРАЇНИ“ М. ГРУШЕВСЬКОГО

Канадійський місячник „Будучність Нації“ з 14. січня 1942. містить таке:

ІСТОРІЯ „ВОЛОКИТИВ, ОРД І БАНД“.

Так можнаб перезвати книгу якогось пана В. Е. Алена, „The Ukraine, a History by W. H. D. Allen“, котру видали в університетській накладні в Кембридж року Божого 1940. Багато дечого печатється на папері і він все видержує. Неварта над тим застановлятися, колиб не такі гіркі часи і невпевність, в котру знова наші „приятелі“ покую Алена хочуть впахати сльозичі України та її мільони населення і в тій цілі найшли час, гроші і фірму для такого пашквілю, яким є та книга, що шумно зове себе „Історія України“ і ще має відбитий український державний знак на своїй окладниці. Має та книга 404 сторін, кілька мап, добрий папір і і повно погорди, незнання, перекручування та понижування всього того, що є дійсною історією України. Почавши від першого слова про „українську мову“, котру автор без намісту видно і без жадного доказу просто з мосту зараховує до російської, — аж до тої заяви з серця автора на стор. 387: „Відроджена польська держава буде радше національною державою в союзі з сусідами, як малаб бути старомодною „державою національностей“. Судьба українців є спільною частиною певної долі національностей, що тепер опинилися під комуністичною владою Москви. І доля всіх тих народів мусить бути російською долею в тім змислі, що водотечі великої євразійської низини творять одну географічну і економічну цілість, з котрої булоб недійсно і непрактично змагати вирізувати окремі політично незалежні національні одиниці“.

Не диво, що супроти такого заключення в користь „одної неідеї“, всі українські національні стремління для закріплення і збудовання власної держави, автор уважає „інтригою“ (ст. 386), а українські армії то для нього „банди-орди — і голодні волюкити“ (ст. 314/15).

Три тижні героїської боротьби у Львові за волю свого народу і цілу боротьбу від листопаду 1918 до липня 1919 за Галичину, той автор вміє так представити в цілій своїй „історії“. „Цілу Галичину занятю без надто великого спротиву і після деякої перепалки на вулицях, „Західну Українську Республіку“ прогнав з Львова“ — ст. 307.

В цім тоні писана вся та книжка і тільки диво для нас, котрі знають англіців як людей солідних і точних в кожній справі, як такий пашквіль на чотири сотки сторін, прикритий назвою „Україна“, міг взагалі поиявитися з університетської друкарні, та ще до того стародавнього научного міста Кембридж.

Для кого сміх, а для нас

Кораблі.

Морська Комісія поробила контракти на будову 660 кораблів. Загально замовлено 997 Кораблів Свободи. Директор праці Гілмен запропонував план завести в корабельно-будівельних заводах в районах Атлантики, Мексиканського заливу та Великих Озер 6-денну працю, 48 годин тижнево.

Першенство безробітним.

Президент звернувся до Конгресу за \$300,000,000 на допомогу робітникам, які тимчасово втратили працю з огляду на обернення цивільної продукції на воєнну, якщо вони є охотні перейти спеціальний вишкіл для праці у воєнній індустрії. Згідно з програмою робітники діставали би тижнево 60 відсотків звичайного зарібку, але не більше \$24 на тиждень протягом 26 тижнів. Федеральний уряд оплачуватиме ріжниця поміж сумою, стейтової допомоги на безробіття та 60 відсотками зарібку.

Даблю Пі Ей заявило, що воно виробляє програму втягнення в його ряди тих робітників, які звільнені внаслідок війни й яких не охоплює програма, намічена президентом.

(„Тиждень війни підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про події тижня, включаючи п'ятницю 23. січня“).

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

СТЕЙПЛЕТОН, Н. П.

На Оборону Краю.

На місячних зборах Братства св. Арх. Михаїла, відділ 211. У. Н. Союзу, що відбулись 11. січня, передісиди В. Карпів загадав за війну і положення, в якому опинився наш край. Вніс, щоб з нашої скромної каси закупити Бонд Оборони на \$100, а \$10 дати на Американський Червоний Хрест, що, очевидно, „одногослоно ухвалено“.

Т. Соколовський, секр.

ОФЕНЗИВА В УКРАЇНІ

БЕРН. — Совети повели сильну офензиву на Україні і вбилися клином глибоко в ті території, які дотепер були під німецькою окупацією. Вони зблизились до Дніпропетровська на 19 миль і загрожують цьому містові. Цим клином вони також обійшли німецьку армію, що стоїть здовж азовського побережжя і загрозили їй знищенням.

ВІДСТУП БРИТАНЦІВ ЗПІД БЕНГАЗІ.

КАІРО. — Під напором німецьких військ британські війська посунулися на 80 миль на схід від Бенгазі. Бритійці шукають за відповідним тереном в лівійській пустині, на яким можна булоб звести більшу битву з німцями.

Понад 8,000 кусників металю іде на одну велику літакову машину.

ЗАЯВА ПІДСЕКРЕТАРЯ ДЕПАРТАМЕНТУ ВІЙНИ ПРО ПРАВО ПРАЦІ ЧУЖИНЦІВ

Роберт П. Петерсон, підсекретар департаменту війни, приєднався до зростаючої кількості федеральних відповідалних осіб, які жадають від працевластів не відмовляти чужинцям права на працю тільки тому, що вони чужинці.

В заяві, виданій через Бюро Публичних Відносин при департаменті війни, Петерсон сказав:

„Недопущення лояльних негромадян до приватного заняття тому, що вони чужинського роду, не є американською практикою і є марнотратством праці, пекучо-потрібною для воєнного зусилля.“

„Переважаюча більшість чужинців в Америці є лояльними країні та є охотна старатися якнайліпше допомогти виграти війну. Департамент справує сум.“

Діють проти нас сили, які виразно і вже тепер, в хвилину прилюдних заяв про працю всіх народів на власну незалежність, українському народові ту незалежність сміють прилюдно відмовляти. Проти таких виступів мусимо бути чужинці і з місця виказувати їх шкідливість для загальної справи війни.

ПОЧАЛАСЯ ОБЛОГА „ГІБРАЛЬТАРУ СХОДУ“. — Боева лінія, на якій британські війська ставили останній опір японцям на малайському півострові. Тепер ці війська зіпхані на острові Сінгапур, котрого твердять вважається ключем до морського руху на південно-західній Пацифіці.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВІДДІЛІВ 44, 47, 95, 137, 147, 151, 288, 318, 369, 438, 442 У. Н. СОЮЗУ

Подається до відома, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

згаданих тут відділів У. Н. Союзу відбудуться В НЕДІЛЮ, 8. ЛЮТОГО (FEBRUARY 8, 1942)

в годині 2. пополудні

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ, 803 N. FRONT ST., ALLENTOWN, PA.

У нашій околиці не було вже давно організаційних зборів, а тому тимбільше заходить тепер потреба для відбуття таких зборів. Організаційний реферат виносить головний секретар Д. Галичине. Таксамо в організаційних справах буде промовляти організатор А. Маланчук. Усі урядники та делегати вище поданих відділів повинні конечно бути на цих зборах. Також місцеві члени повинні громадно явитися на зборах. 26.29

Комітет Союзних Відділів.

ДЛЯ ПІЗНАННЯ УКРАЇНИ

в часах великих суспільних і національних переворотів НЕМА КРАЩОЇ КНИЖКИ, ЯК ІСТОРІЯ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ.

Про ту важну епоху самостійної української козацької републики

пише

відомий ЮРІЙ ВЕРНАДСЬКИЙ,

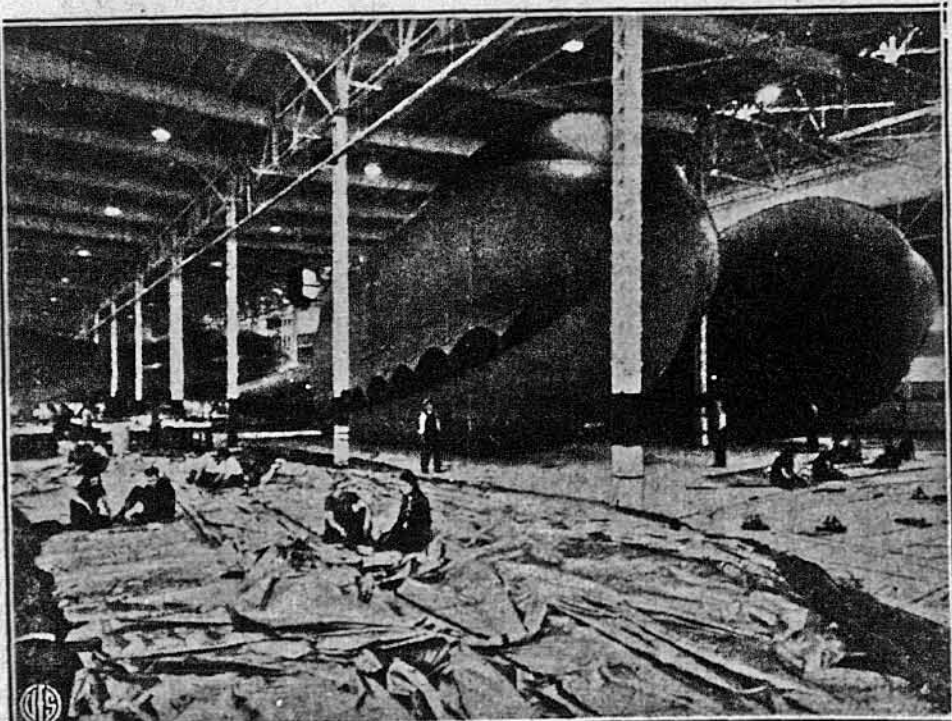
професор історії в Єльському університеті, в англійській книжці, що власне появилася друком з друкарні Єльської Університетської Преси, накладом Українського Народного Союзу, під нагол.: 150 СТОРІН. ПОРТРЕТИ І ІЛЮСТРАЦІЇ. ЦІНА \$2.50

ДЛЯ ЗАМОВЛЕННЯ, проситесь витати цей купон на кропкованій лінійці й вислати виповнений до книгарні „Свобода“:

„СВОБОДА“, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьгуг _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників книжки: BOHDAN, Hetman of Ukraine.

Ім'я _____ Адреса _____ Місто _____ Стейт _____

БАЛЬОНИ. — У цій великанській бальоновій салі в фабриці Файерстона в Акроні, Огайо, будуть незадовго продукувати масово баражові бальони. Наповнені бальони напрова вже готові до висилки. Наліво, викінчування бальонів.

FOR DEFENSE

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

ЖІНКИ ТИСНУТЬСЯ НА ВИПЕРЕДКИ

Доноситься з Лос-Анджелеса, у Каліфорнії, що сотки жінок і дівчат старяться дістати на роботу до фабрик літаків у Бербенку. Заряд фабрики вже приймає жінки, які мають відповідні кваліфікації. Таке роблять фабрики Biga, Lock, Dugless та Волті.

Жінки заманює на цю роботу з одного боку бажання гарного заробітку, бо в летничних фабриках початкувальні робітничі беруть по 60 центів на годину, а з другого боку бажання прислужитися обороні краю.

УСПОКОЮЮТЬ ЖІНОК

Рада воєнної продукції закликає жінок, що не дивлячись на те, що війна певно потягне за собою деяку недостачу воєнних, жінки певно будуть добре зодягнені.

І не лише буде досить теплої одяжки, але й моди певно будуть держати.

ТОНКИ ЧИ ГРУБІ?

Департамент рідьництва зробив розслід над величиною й вагою жінок. Розсліди ведено в 7 стейтах і Дистрикті Колумбії. Змірено й зважено 14,698 жінок понад 18 літ життя.

Показалося, що пересічна американська жінка зовсім не така тонка, як це звичайно думається. Пересічна американська жінка має 5 стій і 3 цілі висоти й 133 і пів фунта ваги.

Поміри роблено на те, щоб об'ясувати, скільки треба всякої матерії на зодягнення жіноцтва.

НОВІ ДІЛЯНКИ ДЛЯ ЖІНОК

Як кажуть телеграфічні підприємства, в одному Нью-Йорку, будуть відкриті для жінок понад 3,000 місць, переважно післяднів для розношення депеш.

Женщини працювали в цій ділянці вже давніше, але в 1909 році вийшов в нью-йоркському стейті закон, котрий забороняє вживати жінок для розношення телеграфічних депеш. Незадовго мають ухвалити поправку цього закону. Як у попередню війну, так і в цю, жінки почали займати місця мужичин у цій ділянці, як мужичини стали кликати до військової служби.

ПОКІНЧИЛИ ШКОЛУ В ШПИТАЛІ

Двома дівчатам: 17-літній Фені Амато й 13-літній Телмі Рід, дала шкільна влада міста Нью-Йорку свідоцтво прокінчення публічної школи, хоча вони не ходили до школи, від літ перебуваючи в шпиталі. Вони вчилися в шпиталі приватно.

Телма Рід, муринка, лікується в шпиталі на скривлення хребетного стовпа, вже п'ять літ. Фені Амато, хвора на сухоту.

ЖІНКИ ЗА ВЛАСНИМИ ГОРОДАМИ

Жіночий Фармерський і Городовий Союз рішив на своїх річних зборах, що відбувся в Нью-Йорку, почати рух за те, щоб жінки управляли самі власну родину й давали їй своїм родинам.

Бесідники на цій конференції звертали жінкам увагу спеціально на таку ярину, що й багата в вітаміни і може прикрашувати город, як наприклад рубарб і червона капуста.

І ТУТ ВИПИРАЮТЬ ЧОЛОВІКИ

На зборах організації "супер-маркетів" у Шیکاго стверджено, що жінки справляються добре при "чекованні", закупів у "супер-маркетах". Президент організації навіть сказав, що вони працюють краще від мужичин, котрих вони стали заступати.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЬО-ЙОРК, Н. Й. — На річних зборах Тов. "Зоря", від 69, котрі відбулися 17. січня, обрано новий уряд на 1942 рік як слідує: П. Забавчук, предс.; В. Стешко, заст.; М. Липке, секр.; І. Едінак, заст.; І. Мартинеш, кас.; Д. Кришун, заст.; контролери: Е. Парницький і Н. Коваленко; трюстери: С. Назаревич і С. Салпа; опікуни хорих: І. Дмитрів і І. Едінак; прапорошники: І. Бобецкий, П. Комарницький і І. Макара; господарі галі: М. Левко. Адреса секретаря: Michael Lykety, 1211 Simpson St., Bronx, N. Y.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 26. січня 1941. року померла від хвороби жінка з ім'ям Тов. "Дністер", від 361. У. Н. Союзу в Нью-Йорку.

КАТЕРИНА КІЯ. Покійна прожила 39 літ. Народилася 16. січня 1912. року в місті Нью-Йорку. Вступила до У. Н. Союзу у вересні 1940. р. Остання в смугку мужа Михайла і малого сина Михайла. Похорон відбувся в п'ятницю, 30. січня, з дому жалоби, 109 Gaithe Ave., Brooklyn, у год. 9. рано до церкви св. Юрія, при 7. ул. у Нью-Йорку. Хай земля буде їй пером! Петро Кучма, секр.

ОДИНОКА ПРИЧИНА

Коли нас кличуть у ночі з дому, віддаленого багато миль від тугешньої місцевості, ми відповідаємо швидко й у спільно — та за невелику винагороду.

Це мабуть є одинокою причиною, чому ми маємо в цілій околиці так багато приятелів, котрі зовсім природно жадають наших услуг, як тільки зайдє потреба.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5988 Bayonne 3-0540

Жіноча Сторінка

ОБОВ'ЯЗКИ РОДИЧІВ

Частіше говоримо та пишемо про обов'язки родичів ніж про їхні права; про це, що родичі винні дітям, а не про це, що можна їм з дітьми зробити, чи чого від них сподіватися. Не обмежена батьківська влада, що колись робила батька паном життя та смерті своєї дитини.

Частіше говоримо та пишемо про обов'язки родичів ніж про їхні права; про це, що родичі винні дітям, а не про це, що можна їм з дітьми зробити, чи чого від них сподіватися. Не обмежена батьківська влада, що колись робила батька паном життя та смерті своєї дитини.

Правда, цього роду повинності супроти дітей зросли незвичайно на протязі останніх десятих літ. Їх ми назвали такими, що вимагають від родичів перш за все вкладу їхнього розуму та серця, а зрештою вони коштом цього, що змаліли інші обов'язки: материнські. Зокрема у такому устрою і серед таких обставин, як маємо тут в Америці — діти можуть навіть вивчити факти, чи завершити освіту при дужє малій, а то й ніякій матеріальній допомозі родичів. Система вечірніх шкіл дає молоді можливість зарікувати у часі студії, безліч усяких "скарешин" майже виключає таке, щоб справді спосібна та заповнадила молода людина не мала способу в життю чогось добитися.

Крім цього американський суспільний осуд є того роду, що родичі — незалежно від цього, до якої громадянської класи себе зачисляють — не мають обов'язку поносити надзвичайних жертв на високу освіту дитини, якщо вона не має вимаганих для цього здібностей. Цілком інакше як в Європі, де "попихати" нездібну дитину через середню, а то й вищу школу, є амбіцією т. зв. родичів з інтелігенції, бо вміщення її у ремісничій чи іншій професії вважалось зіпшенням дитини і цілою рідні ступінь нижче у суспільній ієрархії. В Америці, де перш за все дивляться на це, що людина вміє, а не чого її вчили, що потрафить сама зробити, або наскільки ліпше, чим інші — рід заробкуванню не рішає про місце, яке чоловікові належить серед суспільності. Молодь має до вибору десятки цікавих професій, що можуть дати їй задоволення та заробіток без університетських дипломів, і нагоду заповнити самоосвітою недостачі шкільної освіти.

Такі установи, які посар чи віно, при досягненні повнолітності чи з нагоди подружжя, в Америці вважаються пережитком. Незалежно від матеріального стану родичів, молоді люди — хоча б на початок — мають амбіцію полагати на власні сили і починають самостійне життя та зарібаки. Виводиться таке наставлення з цього, що родинне майно по найбільшій часті буває заангажоване у торговлі чи грошових інтєресах, і не дається ділити та роздавати без шкоди для цілості. "Ми не дбаємо за ваші гроші; ідіть та майте good time" — це популярна опінія американської молоді про майно родичів.

Шо ж вилу цього винні родичі дітям? З цього, що на цю тему подібалася дотепер в американській виховній літературі, найбільше подобалася мені "програма" для родичів, що її подає Дороти Томпсон у своїй книжці "Political Guide". Родичі винні дітям здоров'я і здорову, невиважену поживу. Дім, у якому не булоб місця на свари та заколоти. Атмосферу, повну почувань та родинного вирозуміння. Освіту, до того місія, звідкіля дитина може вже сама у власних силах її продовжувати, чи коли цей обов'язок перебере на себе якась суспільна установа. Але найважливіше за все — примір поведінки, який дитина з гордістю наслідувала ціле життя.

Бачимо, що ці обов'язки ставлять родичів на незвичайно почесне та відповідальне місце, бо від їх впливу узагальнюється характер та моральна вартість дитини. Американський устрій не лише не відбирає тих обов'язків від родичів за взором тоталітарних держав, але надає їм подвійне важного та ідейного змісту. Щоб подолати цим обов'язкам — родичі не мають потреби ставати мучениками своєї призначення, ці вирікаються усього особистого, що їм від життя належалося. Розум та серце — це все, що вони винні своїм дітям.

Клявдія Олесницька.

ВЖЕ НЕВАЖЛИЙ. — Ця відзнака ("бейдж") для тайної служби американської армії, видана під час першої світової війни, нині вже уневажнена.

VILYENO DECIDED TO SPARE TARZAN FOR A TIME. PERHAPS HE COULD YET BE WON OVER TO PIRACY.

Моряки перенесли тепер золото з купецького корабля на піратський. А опісля на купецький корабель поставлено іншу залозу.

Більшість палатинців порішила приступити до піратів. Їм залишалися лише дві можливості: Бути невольниками, або ставати піратами.

Скоро моряки обох тих кораблів зібралися в одну розбішацьку банду, яка вибиралась по морю пильнувати все, що попаде.

ДАРОМ — Ми маємо кожному з вас подарунок (SAMPLE) Карпатського Чару з найліпшого гірського злілля, на неможливу "жовудку", нечисті і шкідливі. Велика пачка коштів 50¢.

● **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ**, природне средство призначають тим, що терплять на шкідливий кашель, біль горла і задуху. Наче коштів 50¢.

● **ЗІЛЛЯ НА БОЛЮЧІ МОГИ**. Дуже помічне. Як його ужити, надруковано на бекі. Велика пачка 50¢.

● **МІШАНИ КОРИНЯ**, на нестерпимість, брак апетиту, корисні. Добре також на запах до горілки. Пачка 50¢.

Хто купить 4 пачки наразі вище згаданого злілля за \$2.00, дістану одну пачку даром.

Маємо всьох лінійних злілля, літ, цвіт, кору, ягоди, корінь, аздай, живицю і т. д. Продаємо гуртом і дрітально. Для істориків і продавців відповідний опуст. Замовлення посилайте на адресу: **UKRAINIAN BAZAAR**, 170 E. 4th St., New York, N. Y.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ
МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE"
UPHOLSTERY CO., Inc.
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Місце на складі
РІЗНИ МЕБЛІ
доброї якості,
по дешевій
ціні.
Telephone:
Fordham
5-4666.

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цим: приготування металевого труну, двома автоматами, балдахинами, вишуканим Похоронним Домом і т. д. **\$295.00**

Все, чого треба, з винятком однієї й належностей за церковну відправу й цвинтар.

S. KANAI KATIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Flat):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 5588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
зарядку програмами по ціні так
льоткий як \$150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ
БИЗНЕСМЕНІВ.